

ser det ud, som om der, hvis vi vedtager dette Lovforslag, ikke sker andet, end at nogle Børn faar et Maaltid varm Mad daglig i de 4 Vintermaaneder. Men Erfaringerne fra andre Lande viser, at der sker langt, langt mere. Fra de Lande, hvor Skolebespisningen er indført, meddeles det nemlig, at den øver stor moralsk Indflydelse, at den højner ikke alene Børnene, men ogsaa Forældrene og Hjemmene. Om Virkningerne af den engelske Skolebespisning hedder det blandt andet følgende, som jeg maaske med højtærede Formands Tilladelse maa citere: „Det, at vaske sit Ansigt og sine Hænder, at synge og bede i Fællesskab, det, at sætte sig rolig ned og smaasnakke med sin Nabo, det, at faa Anledning til under Skolemaaltidet at behandle Tallerken, Kniv og Gaffel paa en renlig og tiltalende Maade, alt dette bærer sin velgørende Indflydelse langt ud over Skolen og Spiselo-kalet ind i Hjemmene og ud paa Gader og Veje. England er paa bedste Veje til at bandlyse Nøden og Underernæringen af Skoleproblemernes Række og dermed at bortrydde en alvorlig Hindring for Udviklingen af et sundt nationalt Liv.“ Saaledes virker altsaa Skolebespisningen, den højner og forædler, hvorimod Fattighjælp, som vi ser, at mange ønsker skal bevares, trykker dybt ned.

„Horsens Socialdemokrat“ siger endvidere om Arbejderne hos den store jydsk Godsejer og Landstingsmand, som har afvist Børnebespisningsloven: „De bor i de berygtede Boller-Huse. Som oftest er Daglejerens Hjem kun en Rede, en Seng med Sengetøj af allersimpleste Slags, et Bord, et Par Træstole, undertiden en Slagbænk, eller i Mangel af den et Par Pakkasser. Skilderier paa Væggene eller Gardiner for Vinduerne ses saa godt som aldrig. Som Regel er Børneflokket stor. Herregaardens Folkestuer er ofte Arne-steder for Raahed og Uhumskheder, og den Luft forplanter sig til Herregaards-daglejerens Hjem, hvor Børnene vokser op og bliver den næste Generation af Trælle.“ Jeg sagde før, hvorledes Beretningerne fra Udlandet viser os, hvilken moralsk Kraft Skolebespisningen har, hvorledes den højner ikke alene Barnet, men ogsaa Hjemmet og giver dem renere Sæder, renere Skikke og i det hele et sundere Liv. Modsetningen hertil er det daarlige Liv paa de store Godser her i Landet, hvor Folk ikke alene forsumper i Fattigdom, men ogsaa tager Skade ved daarlige Eksempler, og hvor der, som en Forfatter

har skildret, ofte raader en meget slet Moral. Hvis man derfor spørger, hvad fattige Forældres Ansvarsfølelse maa kræve, saa siger jeg, at den maa kræve, at de nuværende frygtelige Tilstande afskaffes, at Skolebespisningen indføres saa hurtigt som muligt. Saa kommer der maaske en Tid, hvor der kan siges om vort Fædreland det samme, som siges om England, at Danmark er paa bedste Veje til at bandlyse Nød og Underernæring og dermed bortrydde en alvorlig Hindring for Udviklingen af et sundt nationalt Liv.

Landstinget har, som jeg før sagde, to Gange standset dette Lovforslag. Man kunde maaske sige, at vi skulde have forsøgt en Gang til — alle gode Gange er tre —, vi skulde en Gang til have banket paa Landstingets Port. Naar vi ikke har gjort det, har vi haft vore Grunde, som jeg skal tillade mig at nævne. For det første er vi ikke gaaede til Landstinget denne Gang, men til Folketinget, fordi vi har faaet et nyt Folketing og en ny Regering, og fordi vi har villet give Folketinget og den nye Regering Anledning til at udtale sig om denne Sag. Men dernæst er vi ikke gaaede til Landstinget, fordi vi ikke er tilfredse med den Kompromislov, der blev vedtaget i 1911—12. Vi protesterede straks den Gang. Vi bøjede os ganske vist, fordi ikke andet kunde gennemføres, men vi var straks klar over, at Lovforslaget ikke betød meget. Nu haaber vi, at den nye politiske Situation, de nye Forhold i det hele taget skal medføre et bedre Lovforslags Gennemførelse end det, vi maatte nøjes med i 1911—12. Derfor kommer vi tilbage til Folketinget med Lovforslaget til ny Prøvelse. Den vedtagne Lov, Tillæget, som den kaldes, af 20. April 1912 adskiller sig nemlig fra vort Forslag paa flere meget væsentlige Punkter, som jeg skal tillade mig at nævne nogle af. Den optræder som et Tillæg til Loven af 1902 om Skolebespisning, og det til Trods for, at disse to Love er meget uoverensstemmende paa flere Punkter. De staar i en vis Modstrid med hinanden, og den nye Lov kan vanskeligt hægtes til den gamle som et Tillæg. Endvidere stryger Tillæget Bestemmelsen om, at hvert ubemidlet Barn i en Skole om Vinteren skal have Adgang til et Maaltid varm Mad daglig, og paa det Punkt er det ringere end det Forslag, Folketinget vedtog allerede i 1899. Folketinget har i 1899 været mere imødekommende og gjort større Indrømmelser, og der er ingen Grund til